

**QUARTERLY REPORT NO.1
OCT. – DEC. 2001
OF
LOCALLY BASED COASTAL RESOURCE
MANAGEMENT IN PATHEW DISTRICT,
CHUMPORN PROVINCE
(LBCRM-PD)**

Edited by

MASAHIRO YAMAO

**Training Department
Southeast Asian Fisheries Development Center**

Department of Fisheries

**TD/RES/62
LBCRM-PD No. 9**

January 2002

**QUARTERLY REPORT NO.1
OCT. – DEC. 2001
OF
LOCALLY BASED COASTAL RESOURCE
MANAGEMENT IN PATHEW DISTRICT,
CHUMPORN PROVINCE
(LBCRM-PD)**

ISBN : 974-9509-19-6

All right reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying or otherwise, without the prior permission of the copyright owner. Applications for such permission, with a statement of the purpose and extent of the reproduction, should be addressed to the Chief of Training Department, Southeast Asian Fisheries Development Center. The Training Department, P.O. Box 97, Phrasamutchedi, Samutprakan, 10290, Thailand.

PREFACE

This is a quarterly report of the activities of the LBCRM-PD (Locally Based Coastal Resource Management in Pathew District, Chumporn Province), during the period from October to December 2001.

During this period, members of the working group finalized a draft of the project proposal for LBCRM-PD, and submitted it to the Department of Fisheries (DOF) and SEAFDEC/ TD. We received final approval from both on 9 November 2002. Preparations and adjustments were major tasks. One highlight of this quarter was a study trip to the Philippines by staff from TD and Chumporn Marine Fisheries Development Center. This quarterly report includes the minutes of the important meetings and outlines of the study trip.

JICA's Expert

YAMAO, MASAHIRO

Contents

	Page
I. Outline of Activities	1
1. Making Project Proposals and Annual Plans.....	1
2. Preparation for the Project's Activities.....	1
3. Project Activities.....	1
Reference I	5
Reference II	13
Reference III	18
Reference IV	34
Reference V	36

QUATERLY REPORT NO.1

I. OUTLINE OF ACTIVITIES

1. Making Project Proposals and Annual Plans

1.1 According to discussion so far, members of the TD working group and DOF staff agreement was reached on finalizing a proposal and submitting it officially to the DOF and TD, on October 5, 2001. The working group began to make an annual plan for 2002 (October 2001 to December 2002).

1.2 The DOF approved the project proposal on November 9, and then asked SEAFDEC/TD to collaborate together on an official basis. The Secretary General/Chief of Training Department gave his approval for implementation of this project under the Fisheries Consulting Group (FCG) Mechanism on the same day. The Deputy Secretary-General, who is the financial controller of "Japanese Trust Fund", also approved the budget allocation plan for coverage of the activities within 2001.

1.3 Since the project proposal was approved on an official basis, members of TD and DOF staff in charge have continued to prepare for implementing the project activities, while communicating with the people at the project site.

2. Preparation for the Project's Activities

2.1 The implementing group (IC), headed by the Director of the Chumporn Marine Fisheries Development Center (CMFDC), Mr. Panit Sungkasem, has started preparations for the actual implementation of the project. The group often held internal meetings not only in Bangkok but also in Chumporn.

2.2 The minutes of the important meetings are included in this report. (See Reference I: **Minutes of Meetings**). Roughly speaking, three topics were discussed in depth. The first topic concerns how to extend the project goals and objectives to the people at the project site. This is because we recognize that our procedures and methods to make a project proposal were not enough to match the demand coming from the local people and their organizations. We had to be in a great hurry to propose a tentative project proposal. The second topic is how to enhance the public awareness of the importance of the sustainable use of fisheries resources. The third topic concerns capacity building of all personnel who are concerned in the project, including the staff of TD, the officers of DOF (CMFDC, Provincial Office and District Office), Pakklong Sub-Administrative Organization (Ao.Bo.To)'s leaders, and community leaders.

2.3 Through the discussions thus far, members of the IC have achieved a consensus on strategies to adopt the participatory approach.

3. Project Activities

3.1 Most of the IC's activities were involved in making a project proposal with budget allocation, and in preparing for the project activities during the following quarter.

3.2 Activity I

3.2.1 A series of preparations for regular surveys

During this quarterly period, a series of preparations for regular surveys were undertaken by TD staff in collaboration with researchers of the CMFDC. Planning and designs for the surveys were major concerns.

- Socio-economic indicators of regular surveys were set up.
- Oceanography and environmental surveys were designed and made with a budget allocation plan.

3.2.2 Questions for the pre-test survey

Questions were arranged and examined for the pre-test survey that will be held in the next quarter. This survey will gather basic information about fishing households and their fishing operations.

3.2.3 Collection of basic information

Basic information and data concerning geographical and socioeconomic conditions of the project site were collected.

3.3 The Activity IV

3.3.1 Assistance to a School Reforestation Project

Thung Maha School has a plan to undertake a mangrove reforestation project in collaboration with local NGOs. TD provided financial assistance for the school's activities so that more students could join the reforestation project. Successful environmental education at school would have a good impact on the project. Through this assistance, members of the IC have established close links with the school teachers and local mangrove forestation groups that might become supporters of the project activities. (See Reference II).

3.3.2 Study Trip to the Philippines

Between 2-7 December, 2001, four staff from TD and four DOF officials went to the Philippines to observe the coastal resource management projects on Panay Island and the framework of decentralized fisheries management. Participants in this trip enhanced their own awareness about the importance of public participation in coastal resource management. Moreover, they recognized that local government units have a vital role in coastal fisheries management. The enforcement of laws was thought to be still very difficult in the Philippines, but a developed legal framework of coastal fisheries management would give great impetus to the people to join in the decision making processes of management. It was very impressive that municipally-based coastal management projects had been rapidly extended throughout the country. (See Reference III) The results and experiences of the observation and study will be extended through training programs and advertising campaigns.

3.3.3 Advertising Campaigns

The present advertising campaign has two objectives. The first is to extend the project goals and objectives while encouraging the public to join it. The second is to enhance awareness on the sustainable use of coastal resources. The members of TD made two poster plans, but only one poster was printed and distributed to the project site. (See Reference IV). The first poster concerned mangrove reforestation with pictures of Thung Maha School's reforesting activities. Since the Proclamation of a Demarcated Zone is still in the works at the Ministry of Agriculture and Co-operative, another poster has not

been printed yet. Immediately after the Proclamation has been legalized, another poster campaign will be started. In addition, notebooks for school children will be distributed from the beginning of January 2002.

3.3.4 Preparation for Training Courses

3.3.4.1 “Development of Community-Based Fisheries Management”

The Training Division of CMFDC will organize a training course with the title “Development of Community-Based Fisheries Management”, on 14-17 January 2002. members of TD assisted the CMFDC’s preparations for this training course. The course will consist of two parts, targeting community leaders and local government (Ao.Bo.To) councils.

The first part concerns the framework of coastal fisheries management and the outlines of the project’s activities. The participating trainees will take lectures at the CMFDC for two days. The second part is an excursion to pilot projects in the Phannga Bay areas, having been implemented under DOF-BOBP (Bay of Bengal Program) scheme.

TD will share costs for excursion and lecture fees. Members of TD have prepared a series of evaluation sheets on topics and the content of this training course.

3.3.4.2 “Development of Cooperative Businesses” (A seminar organized by ZENGYOREN and CLT)

ZENGYOREN (National Federation of Fisheries Cooperatives in Japan) and the Cooperative League in Thailand will hold a seminar with the title “Development of Cooperative Businesses”, between 22-25 January 2002. Seven ladies have been invited to join the seminar by TD. Besides the seminar, on January 22, members of TD will take them to Rayong Province to observe the female processing group. Encouraging female leaders to create alternative income sources through group activities is expected.

3.4 Others

3.4.1 Invited Presentations at the Asian Institute of Technology (AIT)

AIT organized an international seminar on Integrated Coastal Zone Management on 8-9 October 2001, at AIT. Prof. Dr. Yamao, M. and Dr. Suwanrattanachai were invited to give a presentations with the title “ Our New Direction For Coastal Resource Management Program: Locally-Based Coastal Resource Management in Pathew District, Chumporn Province.” They exchanged opinions and thinking with the participants in regard to integrated coastal zone management.

3.4.2 Observations of JICA’s Officers on the Project

Three JICA officers who belong to Tokyo Head Office and Kanagawa Fisheries Training Center visited the project site on 24-25 November 2001. They observed the project activities and gave advice on how to encourage public participation in the project.

3.5 Conclusions

3.5.1 Outcomes

- 1) During these three months, the members of the IC designed a five-year project and proposed it to DOF and TD/SEAFDEC. After getting official approval from both, the IC designed an annual plan and detailed action plan for each activity.

- 2) Through consultation with Ao.Bo.To and community's leaders, the IC has prepared the project activities and started with the components of the training and educational programs.
- 3) Through the study trip to the Philippines, members of the IC observed successful models and gained experience on community-based coastal resource management.
- 4) A series of preparations for a base line survey and training programs have been arranged.
- 5) An advertising campaign on mangrove reforestation has been extended to the communities at the project sites. Schoolteachers and NGO groups are becoming supporters of the project.
- 6) The IC has established its organization and expanded functions. A number of CMFDC staff participated in the project activities.

Reference I

**Meeting report on Locally-based Coastal Resource Management
in Pathew District (LBCRM-PD)**

At DOF on October 5, 2001

Participants:

1. Mr. Wannakiat Thubthimsang (DOF)
2. Dr. Masahiro Yamao (SEAFDEC/TD)
3. Dr. Phattareeya Suanrattanachai (SEAFDEC/TD)
4. Ms. Sumitra Ruangsivakul (SEAFDEC/TD)
5. Mr. Kongpathai Saraphaivanich (SEAFDEC/TD)

Agenda:

- Discussion on the title of Project Proposal for Locally-based Coastal Resource Management in Pathew District
- Discussion on the content of project, Plan of activities and the budget 2001-2002

Contents:

- Add more information about changing the title to “Locally-based”
- Add “Chumporn Province” in the title of project
- Change the date of the Ministerial Announcement from year 1990 to 22 July 1972, and fishing gear also.
- Study tour to Phangnga Bay in 2002. Communities and groups leaders join the study trip. (The budget sharing will be discussed later).
- Establish the Steering Committee and Working Group.

Mr. Kongpathai explained the Mangrove Reforestation and Conservation Activity at Ban Pakklong School, during 27-28 September 2001.

**Meeting report on Locally-based Coastal Resource Management
in Pathew District, Chumporn Province (LBCRM-PD)**

At DOF on October 22, 2001

Participants:

6. Mr. Wannakiat Thubthimsang (DOF)
7. Dr. Masahiro Yamao (SEAFDEC/TD)
8. Dr. Phattareeya Suanrattanachai (SEAFDEC/TD)
9. Ms. Sumitra Ruangsivakul (SEAFDEC/TD)
10. Mr. Kongpathai Saraphaivanich (SEAFDEC/TD)

Agenda:

- Project Proposal have been submitted and translated in Thai by Mr. Wannakiat
- Discussion on Annual Plan for project

Contents:

Activity II

1. Study trip to Phangnga Bay (BOBP site) will be budgeted by DOF and SEAFDEC.
2. Seminar at Bangkok (Sengyoren seminar) will be paid by SEAFDEC.
3. Discussion on training course at local site.

Activity III: Encourage Local Business

- Training course on Post-harvest technologies and promote fisheries processing will be scheduled on February – March 2002.
- 26 October 2001, DOF will hold a meeting on discussion the project plan and activities.
- After SEAFDEC Conference (27 November 2001) DOF will have an implementing committee.

Report of Inter-Agency Discussion for Locally-Based Coastal Resource Management Project in Pathew District, Chumporn Province (LBCRM-PD), at Chumporn Marine Fisheries Center, October 26, 2001, Chumporn Province

Participants:

1. Mr. Wannakait Tabtimsang, Department of Fisheries, Bangkok
2. Fisheries Officers, Chumporn Marine Fisheries Development Center
3. Fisheries Officers, Chumporn Provincial Fisheries Office
4. Prof. Masahiro Yamao, Japanese Expert, SEAFDEC/TD
5. SEAFDEC/TD staff

Agenda I Implementing Activity in Year 2002

Base line survey, which is including oceanographic and socio-economic aspects, will conduct in the end of December 2001. Budget for conducting the survey will be shared by SEAFDEC/TD and the Chumporn Marine Fisheries Development Center equally.

Agenda II Preparation for Training Course and its priority

Training courses will be arranged in whole year 2002. The courses consist of leadership training course, participatory resource assessment course, and training for women, boat-engine maintenance and repairing course. The leadership training is given top priority to be arranged, which will be held in January 2002. DOF and SEAFDEC/TD share responsibility to set up curriculum for leadership training course. This course composes of lecture and study trip to Phang-nga Province.

Agenda III Nomination of Implementing Committee

The Chumporn Marine Fisheries Development Center nominates Ms. Sumana K. is representative of the center to take charge as implementing committee. SEAFDEC/TD nominate Ms. Phattareeya S. is as representative of TD to take responsibility as implementing committee. Mr. Sayan A. comes from Chumporn Provincial Fisheries Office is a member of implementing committee. Mr. Panit S. is take charge as chairman of implementing committee.

Agenda IV Selecting Office Site

The Chumporn Marine Fisheries Development Center provides an office room for implementing staffs. Mr. Sayan contacts Pakklong Sub-District Administrative Organization (AoBoTo) committee to ask for a room office at project site.

Report of the Committee Meeting
“Locally-Based Coastal Resource Management Project in Pathew District,
Chumporn Province (LBCRM-PD)”, at Ban Pakklong Administrative Organization
Office, November 28, 2001, Chumporn Province

Participants:

1. Mr. Panit Sangkasem, Director of Chumporn Marine Fisheries Development Center
2. Mr. Wannakait Tabtimsang, Department of Fisheries, Bangkok
3. Prof. Masahiro Yamao, Japanese Expert, SEAFDEC/TD
4. Dr. Phattareeya Suanrattanachai, SEAFDEC/TD staff
5. Ms. Sumitra Ruangsivakul, SEAFDEC/TD staff
6. Mr. Kongpathai Saraphaivanich, SEAFDEC/TD staff
7. Mr. Sayan Aimrod, Department of Fisheries, Chumporn Province
8. Mr. Sompasong Kanthom, Chief of Chumporn Coastal Aquaculture Station
9. Mr. Thanu Sanguansri, Chumporn Provincial Officer
10. Ms. Phajongjit Bunnun, Pathew District Fisheries Officer
11. Ms. Sumana Kajonwattanakul, Chumporn Marine Fisheries Development Center
12. Ms. Jinda Petkamnerd, Chumporn Marine Fisheries Development Center
13. Ms. Nopparat Nasuchon, Chumporn Marine Fisheries Development Center
14. Ms. Pamornpan Auipasit, Chumporn Marine Fisheries Development Center
15. Mr. Chongchok Singhachai, Chumporn Marine Fisheries Development Center
16. Mr. Niphon Dangrat, Chairman, Committee of Pakklong Sub-District Administrative Organization
17. Mr. Anurak Ruangthamrong, Chairman of Pakklong Sub-District Administrative Organization
18. Mr. Autthaporn Tunnung, Deputy of Pakklong Sub-District Administrative Organization
19. Mr. Liep Srikleng, Leader of Moo. 2 Village, Pakklong Sub-District, Pathew District, Chumporn Province
20. Mr. Manich Ubonkarn, Leader of Moo. 6 Village, Pakklong Sub-District, Pathew District, Chumporn Province
21. Mr. Suchart Yadam, Leader of Moo. 3 Village, Pakklong Sub-District, Pathew District, Chumporn Province
22. Mr. Manas Huadkam, Fisherman of Moo 1
23. Mr. Noppawong Saelee, Fisherman of Moo. 6
24. Mr. Pitoon Saelee, Fisherman of Moo. 6
25. Mr. Chaiwat Langjinda, Fisherman of Moo. 6
26. Mr. Visoot Srisamut, Fisherman of Moo. 6
27. Mr. Nathe U-suk, Fisherman of Moo. 1
28. Mr. Therapong Srisangsom, Fisherman of Moo. 7
29. Mr. Anuwat Kirisri, Fisherman of Moo. 3
30. Ms. Aim Numma, Fisherman's wife of Moo. 1
31. Mr. Pisan Pungpan, Fisherman of Moo. 7
32. Mr. Bunchay Jujuiaim, Fisherman of Moo. 7
33. Mr. Somphot Ubonkan, Fisherman of Moo. 7
34. Mr. Supat Yadam, Fisherman
35. Ms. Vaewtha Sawadrukha, Fisherman's wife
36. Ms. Mena Sawaongjang, Fisherman's wife of Moo. 7
37. Ms. Julee Dangmanee, Fisherman's wife of Moo. 2
38. Ms. Sripen Ubonkan, Fisherman's wife of Moo. 7

39. Mr. Mon Sa-ard, Fisherman of Moo. 2
40. Ms. Uraporn Limthong, Fisherman's wife of Moo. 7
41. Ms. Sopha Limthong, Fisherman's wife of Moo. 7
42. Mr. Nikon Limthong, Fisherman of Moo. 7
43. Ms. Pattama Chomchun, Fisherman's wife of Moo. 7
44. Ms. Kayathip Meechoke, Fisherman's wife of Moo. 7
45. Mr. Pichai Samanmuang, Fisherman of Moo. 1

Timetable:

28 November 2001	
1000-1010	Opening Speech By Mr. Panich Sangkasem
1010-1030	The purposes of Meeting
1030-1100	Explanation of the project's background
1100-1130	Outline of the Project
1130-1200	Organization and Sharing Responsibility for Implementation
	Lunch Time
1400-1500	Interview the employee's project

Purposes of Meeting:

“Locally-Based Coastal Resource Management Project in Pathew District, Chumporn Province” (LBCRM-PD) has just started, under the authority of Ministry of Agriculture and Co-operatives. Department of Fisheries (DOF) is the leading agency, in collaboration with Southeast Asian Fisheries Development Center/Training Department (SEAFDEC/TD).

This project is designed to encourage the people in the project site to establish sustainable use of coastal resource and improve their own life. Local demand-led activities will be put together, through achieving consensus among the people. It is expected that Ao. Bo. To, the people and their own organizations will become implementing agencies in the long run.

Purposes of this meeting are as follows:

- 1) enhance awareness about the project's guideline
- 2) assess the project proposal and gain a consensus in terms of the project's goals and activities between government implementing agencies and leaders of Ao.Bo.To and communities
- 3) discuss the next year plan and make a plan for co-sharing responsibility among participating agencies

Agenda of Meeting:

Referring to the purpose of the Meeting, the following agendas are proposed to discuss.

1. Explanation of the project's background

With the guidance of His Majesty's the King on implementation of development activities, the DOF has prepared and designed a coastal resource management project. Through a consensus with local fishers and stakeholders, DOF decided to set up two demarcated coastal zones in the project sites. Since then, SEAFDEC/TD has joined this

project with providing financial support. Explanation about the project's background and a process of preparation will be given in brief.

2. Outline of the Project (Five Year Plan)

The DOF and SEAFDEC/TD has drafted the project proposal, taking geographical, demographical, resource and socio-economic surroundings in the project site into consideration. Overall goals, purposes and activities will be discussed in detail will be discussed in detail after DOF and TD's staffs present the outline of the project. Special attention should be placed on how to encourage people's participation and enhance awareness building about sustainable use of coastal resources.

3. The First Year Plan

This project is supposed to start from October 1, 2001. Actual implementation will have begun by the beginning of January, 2002. According to the project's outline, the focus of the meeting should be shifted to making a practical annual plan. Training and dissemination are a very important matter during the first year.

4. Organization and Sharing Responsibility for Implementation

To effectively implement and actively encourage the people's participation, organization and management of the project are important topics, consisting of Steering Committee (SC) and Implementing Committee (IC).

This agenda consists of three sub-topics.

- 1) The committees' functions and roles should be defined clearly
- 2) The meeting focuses on sharing responsibility among implementing agencies (including Ao.Bo.To, the people and their group).
- 3) Setting up a field office will be proposed.

5. Others

- 1) Poster campaign
- 2) Training program targeting community leaders
- 3) Support to mangrove reforestation

**Meeting Report on Estimated budget for Locally-based Coastal Resource
Management
Training Course
Pathew District, Chumporn Province
At DOF on December 17, 2001**

Participants:

- 1) Mr. Wannakiat Thubthimsang (DOF)
- 2) Dr. Masahiro Yamao (SEAFDEC/TD)
- 3) Ms. Sumitra Ruangsivakul (SEAFDEC/TD)

Agenda:

- Discussion on the budget of Training Course on 14-18 January 2002 in Phangnga Province
- Discussion on the budget of seminar on “Business Development of Fisheries Cooperatives in Thailand” on 22-25 January 2002

Contents:

Mr. Wannakiat has comments on the budget of training course:

- The Lecturer fee may be 1000 baht per day for who the DOF will request.
- The transportation fee will be claimed to TD after lecturer pays in advance.
- TD will pay lunch for 3 days from 16-18 December 2001, and dinner 2 days from 16-17 December 2001.
- TD will bring the souvenir to resource persons in Phangnga
- TD will support the rental fee of boat for observation on the project site

He has comments on the budget of seminar on “Business Development of Fisheries Cooperatives in Thailand”

- A Pathew District Fisheries Officer and staff of Chumporn Center will join.
- Participants in the seminar may be women of fishers’ group.

Reference II

ความเป็นมา

ค่ายผู้พิทักษ์ เป็นโครงการหนึ่งในแผนการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนปากคลอง ก่อนหน้าที่จะมีการจัดค่ายฯ ดังกล่าวขึ้น ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณจำนวนประมาณ 20,000 บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลปากคลอง ในการนำนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปศึกษานอกสถานที่ในเรื่องสิ่งแวดล้อมและป่าชายเลนที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร และไปดูพื้นที่ป่าชายเลนที่สมบูรณ์บริเวณอ่าวทุ่งมหา ซึ่งโครงการดังกล่าวของโรงเรียนเป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งที่ศูนย์พัฒนาการประมงได้วางไว้ คือการส่งเสริมเยาวชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ดังนั้นทางศูนย์จึงได้สนับสนุนงบประมาณบางส่วน ในการจัดฝึกอบรมค่ายผู้พิทักษ์ขึ้น โดยขยายโอกาสเพิ่มขึ้นสำหรับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ซึ่งจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 27 – 28 กันยายน 2544 โดยทางโรงเรียนได้ประสานงานกับชมรมอนุรักษ์ป่าชายเลนอ่าวทุ่งมหาในการจัดหาพันธุ์กล้าไม้ชายเลนและจัดหาพื้นที่สำหรับปลูกป่า ส่วนการเชิญวิทยากรได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย สาขาจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนาการศึกษาด้านทรัพยากรป่าชายเลนในระดับโรงเรียน โดยขณะนี้โรงเรียนที่เข้าร่วมแล้ว 10 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนระดับประถม 3 โรงเรียนและระดับมัธยม 7 โรงเรียนทางสถาบันได้เชิญกลุ่มระดับใบ ซึ่งเป็นกลุ่มอาสาสมัครเพื่อการส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนในกลุ่มประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดระนอง โดยมีนักเรียนของโรงเรียนปากคลองเข้าร่วมในการอบรมครั้งนี้จำนวน 85 คน นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่ขอเข้าร่วมสังเกตการณ์จำนวน 24 คน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนเป็นสมาชิกของชมรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนของโรงเรียนทั้งหมด โดยโรงเรียนที่ขอเข้าร่วมสังเกตการณ์ได้แก่โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา และโรงเรียนวัดบางแหวน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เคยส่งตัวแทนนักเรียนเข้าอบรมเกี่ยวกับป่าชายเลนกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยมาแล้ว

กิจกรรมการฝึกอบรม

วันที่ 27 กันยายน 2544

กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมสันทนากการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับตัววิทยากร โดยสอดแทรกความหมายของคำว่าสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบ รวมทั้งให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงถึงมุมมองที่ผู้เข้ารับการอบรมมีต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเข้าฐานกิจกรรมเพื่อสื่อให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำ การแก้ปัญหา การใช้

ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แสดงให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงการรักษาความสะอาดและนำขยะที่สามารถใช้ได้ใหม่นำกลับมาใช้ประโยชน์

วันที่ 28 กันยายน 2544

กิจกรรมในวันนี้เน้นหนักไปด้านของการแยกขยะที่มีอยู่ในโรงเรียน การรักษาความสะอาด ความสำคัญและประโยชน์ของป่ายาเลน การร่วมกันการปลูกป่ายาเลนบริเวณหมู่ 2 บ้านบ่อสำโรง โดยกล้าไม้ที่จัดหามา มีจำนวน 1,500 ต้น ผู้เข้ารับการอบรมเดินทางไปร่วมกันปลูกป่าในพื้นที่ป่ายาเลนที่ทางชมรมอนุรักษ์ป่ายาเลนอ่าวทุ่งมหาได้จัดไว้

สรุปผลการสังเกตการณ์

ในการสังเกตการณ์ค่ายผู้พิทักษ์ อนุรักษ์ป่ายาเลนอ่าวทุ่งมหา รูปแบบการอบรมได้เน้นหนักในการทำกิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมเป็นเด็กนักเรียนในระดับประถม หากเน้นหนักไปในด้านวิชาการเป็นสำคัญ จะทำให้ความสนใจของผู้เข้าอบรมมีน้อยลง ระหว่างการทำกิจกรรมนันทนาการ วิทยากรได้สอดแทรกความรู้ และให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวด้วย รวมทั้งชี้แนะให้เห็นถึงประโยชน์และผลกระทบที่มีต่อทรัพยากร รวมทั้งการอนุรักษ์ดูแลรักษา

ความสนใจในการอบรมในครั้งนี้ ผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี และในการออกพื้นที่ไปปลูกป่า ผู้เข้ารับการอบรมค่อนข้างที่จะชำนาญและสนุกสนานในการทำกิจกรรม อาจสืบเนื่องมาจากมีประสบการณ์ในการปลูกป่ากันมาบ้างแล้ว

ส่วนการสังเกตการณ์จากโรงเรียนที่เข้าร่วม นักเรียนที่สังเกตการณ์อยู่ในฐานะของพี่เลี้ยงกลุ่ม เนื่องจากเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา อีกทั้งมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวมากกว่า แต่มีบ้างที่ความร่วมมือในระหว่างการฝึกอบรมจะมีน้อย เมื่อเทียบกับเด็กนักเรียนในระดับประถม ซึ่งเนื่องมาจากรูปแบบการอบรมและวุฒิภาวะที่ต่างกัน ซึ่งหากจะจัดให้การฝึกอบรมขึ้น ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ควรจะเน้นในเรื่องของวิชาการให้มากกว่ากิจกรรมนันทนาการ จากการได้สอบถามตัวนักเรียนที่เข้าร่วมสังเกตการณ์และอาจารย์ผู้ควบคุมสรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าสังเกตการณ์ส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนที่เคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่ายาเลนกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และนักเรียนทั้งหมดเป็นสมาชิกของชมรมอนุรักษ์ป่ายาเลน ที่ได้ก่อตั้งขึ้นในโรงเรียน นักเรียนต้องการที่จะให้มีการจัดฝึกอบรมขึ้นภายในโรงเรียนของตน แต่ขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งต้องดำเนินงานเพื่อการขยายผลต่อไป

**Observation in Mangrove Conservation Training for Pak-klong School at Pathew
District, Chumphorn Province
27 – 28 September 2001**

Introduction

These training courses are part of a syllabus for students in grade 6. The training objectives are to give knowledge about the importance and benefits of the environment and mangroves, mangrove reforestation and conservation. Before this training, the Pak-klong School took the students in grades 5-6 on a study trip on the resource environment and mangroves at Chumphorn Nation Park and mangrove area. The school project was related to the coastal fisheries management project collaboration by SEAFDEC, DOF and Royal development Project. Sponsored by Ao Bo To in Pak-klong and SEAFDEC with some supportive financing donated by JICA. The 85 students are in grades 3-6 including 24 observer students from Wat Bangvan High School and Mab-ammarit High School. The invited instructor on mangrove plants and mangrove areas was provided by Thung Maha mangrove conservation association and environment institute

Training Activities

27 September 2001

In the morning, the instructors from the Rabatbai group (they are NGOs concerned with environmental conservation) used ice-breaking games as techniques to make the younger students comfortable with the lecturers and explanations of the definitions of environment and conservation.

In the afternoon, the instructors separated the student groups for brain storming and discussions about the environment, the resource situation and included an explanation about resource use and sustainability together with the causes of water pollution and the need for waste-recycling.

28 September 2001

In the morning, the activities emphasized waste separation and explained the reasons for waste separation, the importance and benefits of mangroves including preparing mangrove plants for the afternoon's activities.

In the afternoon, all students went to the mangrove area to learn about and do mangrove reforestation.

Conclusion

The trainers tried to establish related activities and group discussions and to encourage understanding about the environment and resource conservation. All students were interested in those activities and were very happy with the visits.

The Training Course on Mangrove Reforestation for student
27-28 September 2001

Reference III

การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนในประเทศฟิลิปปินส์
Community Fishery Resources Management in Phillipines

โดย
นายพานิชย์ สังข์เกษม *

คำนำ

ข้าพเจ้าและคณะได้เดินทางไปดูงานด้านการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 2-7 ธันวาคม 2544 ทำให้ได้เห็นวิธีการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนในหลายๆที่ซึ่งแตกต่างกันไปตามสภาพการใช้ทรัพยากร เห็นว่าในหลายๆกรณีสามารถนำมาปรับใช้กับโครงการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งโดยชุมชน ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร (Locally – Base Coastal Resource Management In Pathew district, Chumphon province)ได้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญใหม่ (พ.ศ. 2540) และพระราชบัญญัติการประมงฉบับปี พ.ศ.ที่กำลังจะเกิดขึ้น ในอันที่จะกระจายถ่ายโอนอำนาจการจัดการและการบริหารทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่นทุกๆด้าน

รายงานฉบับนี้เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงรูปแบบและวิธีการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชนของประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วตามที่ได้มีกฎหมายกำหนดและรองรับตามพระราชบัญญัติการประมงของประเทศฟิลิปปินส์ (Phillipines fisheries code of 1998) เป็นเบื้องต้น การที่จะนำเอาวิธีการดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทยนั้น ย่อมต้องเป็นไปตามที่กฎหมายไทยกำหนด และการยอมรับของชุมชนประมง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นหมู่เกาะประกอบด้วยเกาะต่างๆรวมทั้งสิ้นประมาณ 7,500 เกาะ อยู่ในเอเชียอาคเนย์ด้านทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นประเทศซึ่งอยู่ห่างจากผืนแผ่นดินใหญ่ของทวีปเอเชีย ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวไม่มากนัก จึงทำให้เศรษฐกิจของประเทศนี้ไม่ดีขึ้น โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศยากจนและล้าหลัง ปัจจุบันมีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 70 ล้านคน ประเทศฟิลิปปินส์ยังมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเป็นอันมาก และกำลังพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาตัวเองให้ก้าวหน้าทันประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน

* นายพานิชย์ สังข์เกษม ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนกลาง จังหวัดชุมพร
หมู่ที่ 8 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ชุมพร 86120

สภาพชุมชนประมงในประเทศฟิลิปปินส์

ชุมชนประมงของประเทศฟิลิปปินส์ ค่อนข้างจะยากจน ในการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคมเมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติของฟิลิปปินส์ พบว่า ครอบครัวชาวประมง 684,500 ครอบครัว หรือ 95.3 % จาก 718,267 ครอบครัว อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ (Herrin & Racelis, 1992) ความยากจนของชาวประมงในประเทศเกิดจากการลดน้อยถอยลงของทรัพยากรประมงทะเลและชายฝั่งอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง (Lacani Iao, 1989) การศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำ การขาดแคลนฝีมือแรงงาน และนโยบายการรวมอำนาจ

รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมาย (Local Government Code of 1991) ให้มีผลใช้บังคับและได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดทำโครงการ การป้องกัน การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรประมงทะเล และประมงชายฝั่งขึ้น โดยการสนับสนุนจากรัฐบาลฟิลิปปินส์ และเงินทุนจากองค์กรต่างประเทศ สถาบันการศึกษาและคณาจารย์ และองค์กรเอกชน (NGOs) การดำเนินการโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนประมงจึงได้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเป็นเพราะขาดความสนใจในการปฏิบัติอย่างจริงจัง และโครงการแรกส่วนใหญ่ล้มเหลวเพราะไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากผู้ได้รับผลประโยชน์

ผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดทำโครงการและผู้รับผิดชอบในกิจการประมง จึงได้ทบทวนวิธีการดำเนินการ (ยุทธศาสตร์) เสียใหม่โดยใช้บทเรียนจากโครงการซึ่งล้มเหลวและสำเร็จ พบว่าจะต้องนำรูปแบบการผสมผสาน (Integrated) การร่วมกันอย่างมีวินัย (Multidisciplinary) การร่วมมือกันระหว่างองค์กร (Multisectoral) และการมีส่วนร่วม (Participatory) เข้ามาดำเนินการในการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน การจัดการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน (Bottom -up) จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้ในชื่อ “ การจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งโดยชุมชน” Community -Based Coastal Resource management” (Stephenson & Lane, 1995)

เพื่อเป็นการยกระดับชาวประมงให้พ้นจากความยากจนและหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมง ในปี พ.ศ. 2534 แผนกเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งศูนย์พัฒนาประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC, AQD) ซึ่งตั้งอยู่ใน ประเทศฟิลิปปินส์ จึงได้จัดทำโครงการนำร่อง การจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน (Community -Based Fishery Resource Management, CFRN) ขึ้นที่ เกาะมาลาลิซอน (Malalison Island) จังหวัดแอนติเก้ (Antique) หลังจากใช้เวลา 1 ปี ในการประเมินโครงการซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วในที่ต่างๆ เป็นเวลา 5 ปี ในจังหวัดแอนติเก้ (Antique) อิลอิลอ (Iloilo) และ กิมาราส (Guimaras) ทั้งนี้โดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนโครงการจากองค์การเงินทุนพัฒนาและวิจัยระหว่างประเทศแห่งแคนาดา (IDRC)

ก่อนการเริ่มโครงการในพื้นที่บริเวณเกาะมาลาลิซอน (Malalison Island) มีการทำการประมงอย่างผิดกฎหมายและทำลายทรัพยากรอย่างมาก เช่น ไซยาไนต์ ระเบิด muro-ami การไล่

ตอนฝูงปลาให้ติดอวน รวมทั้งการบุกรุกของเรือพาณิชย์ เมื่อเริ่มทำโครงการ CFRM ก็ได้ทำการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชาวบ้าน รวมทั้งมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการที่จะลงในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการทำการประมงผิดกฎหมายแล้ว ในพื้นที่นี้ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการทับถมของดินตะกอน และปัญหา water run off ซึ่งมีผลต่อแนวปะการังรอบเกาะที่ค่อนข้างสมบูรณ์

กิจกรรมหลักในการดำเนินโครงการ 4 กิจกรรม คือ

1. จัดตั้งองค์กรท้องถิ่นและทำการ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมชาวประมงในพื้นที่เป้าหมายของเกาะมาลาลิชอน (Malalison Island / FAMI) ในช่วง 2 ปีแรก ได้ฝึกอบรมด้านต่างๆ แก่ชุมชนและสมาชิกชมรม
2. สนับสนุนการประกอบอาชีพเสริม SEAFDEC/AQD ได้จัดเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย สำหรับให้ชาวบ้านเพื่อทำฟาร์มสาหร่ายทะเล เลี้ยงหอย และจัดตั้งร้านสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน
3. ส่งเสริมการประกาศเขตการใช้ทรัพยากรประมงอย่างถูกต้อง (Territorial use-rights in fisheries /TURF) ซึ่งเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของทรัพยากรประมง และการใช้ทรัพยากรอย่างมีความรับผิดชอบ จากความต้องการของ FAMI หลังจากการเริ่มโครงการ CFRM ได้ 2 เดือน ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991 Culasi Municipal ได้ออกกฎ ข้อ 2-91 (เพิ่มเติมจากกฎ ข้อ 5-90 ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1990) โดยอนุญาตให้มีการตั้งปะการังเทียม (ARS) ในเขต TURF เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ และป้องกันการทำการประมงของเรือพาณิชย์ รวมทั้งไม่ให้เครื่องมือที่ทำลายทรัพยากรเข้ามาทำการประมงในเขต TURF

ในเกาะมาลาลิชอน (Malalison Island) มีการวางปะการังเทียมโดยได้รับเงินสนับสนุนจาก SEAFDEC/AQD ในปี ค.ศ. 1994 และในปีค.ศ. 1996 ได้มีการสร้างปะการังเทียมเพิ่มที่ Guiob และ Kawit ซึ่งทุนส่วนหนึ่งได้มาจากเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนจาก IPA

ในปี 1995 รัฐบาลได้ออกกฎหมาย Executive Order No.240 เพื่อให้มีการจัดตั้ง องค์กรจัดการทรัพยากรประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Fisheries and Aquatic Resource Management Councils / FARMC) ขึ้นในทุกระดับของการบริหารส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน จนถึงระดับ Municipal จุดประสงค์เพื่อให้ FARMC เป็นผู้กำหนดแผนเสนอโครงการในการใช้ทรัพยากรประมงในน่านน้ำชายฝั่งของแต่ละ FARMC และให้ระดับ Municipal council เป็นผู้พิจารณาออกเป็นประกาศต่อไป

ขั้นตอนแรกในการดำเนินงานของโครงการ FARMCs ของเกาะมาลาลิชอน (Malalison Island) คือ ได้เวนคืนที่บริเวณแนวปะการังของเกาะ Guiob เป็นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งเป็นการพิจารณานุมัติของ Barangay council แล้วเสนอให้ Culasi Municipal council เป็นผู้พิจารณา

อนุมัติอีกครั้งหนึ่ง โดยมีนักวิจัยทาง SEAFDEC เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านชีววิทยาแก่ FAMI และ ส่วนปกครองท้องถิ่น (Local Government) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ สถานีวิจัยภายในจังหวัดก็เป็นส่วนสำคัญที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมงโดยชุมชน (CFRM) แก่ประชาชน

การดำเนินการประกาศเขต TURF การทิ้งปะการังเทียมและการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานถูกต้องในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทุกๆด้าน ทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด

4. การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงสู่ทะเล (Sea ranching) เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในพื้นที่โครงการ โดยมีการศึกษาชนิดสัตว์น้ำที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น ปลา หอย โดยแผนกเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของศูนย์พัฒนาประมงแห่งตะวันออกเฉียงใต้ จะเป็นผู้ผลิตลูกสัตว์น้ำวัยอ่อน(ระยะ fry และ juvenile) เพื่อปล่อยลงสู่ทะเล

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการฯ ที่เห็นได้ชัดคือ ชาวประมงพื้นบ้านมีจิตสำนึกในการใช้และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำของท้องถิ่นตนเอง สามารถมีสิทธิ์และตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้งออกนโยบายผ่านทางองค์กรเพื่อให้ได้รับ TURF ในเขตน่านน้ำรอบเกาะโดยการเฝ้าระวังของชาวบ้านเอง ทำให้สามารถลดการทำประมงที่ผิดกฎหมายในเขตน่านน้ำของตน และสามารถเรียนรู้การใช้สื่อในการดำเนินการปกป้องทรัพยากรชายฝั่งของตน

นอกจากนี้โครงการฯยังทำให้เกิดการสร้างอาชีพเสริมแก่ชาวบ้าน เช่น ฟาร์มสาหร่ายทะเล ร้านค้าชุมชน และการเลี้ยงหมู และยังพบว่าชาวประมงพื้นบ้าน 35.7% มีรายได้เพิ่มขึ้นตั้งแต่เริ่มมีโครงการฯ

ในแง่ของทรัพยากรสัตว์น้ำก็พบว่ามีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำมากกว่านอกเขต ปริมาณมวลรวมของสัตว์น้ำในเขตรักษาพันธุ์ฯมากกว่านอกเขตถึง 40 เท่า

หลักในการดำเนินโครงการ

1. การให้อำนาจและให้ความรู้แก่ชาวประมงพื้นบ้านจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการและสร้างความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำ
2. ข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์จำเป็นต่อการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายเพราะจะทำให้ได้กฎหมายที่เหมาะสมแก่พื้นที่นั้นๆ
3. การให้คำปรึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำ CBFM
4. ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ แม้จะเพียงเล็กน้อยก็ตาม เพราะจะทำให้ชาวบ้านรู้สึกมีสิทธิอันชอบธรรมในการดำเนินงานให้ความสนับสนุนร่วมมือดีขึ้น

5. การส่งเสริมอาชีพการเพาะเลี้ยงควรพิจารณาความเหมาะสมตามพื้นที่
6. สื่อในท้องถิ่นโดยเฉพาะวิทยุจะมีผลมากต่อการให้การสนับสนุนจากชาวบ้าน
7. การวางแผนโครงการที่ดีควรมองรวมไปถึงเมื่อโครงการสิ้นสุด ควรให้ชาวบ้านสามารถยืนได้ด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง

เดือนพฤศจิกายน 1995 – กุมภาพันธ์ 1996 มีการประเมินผลและศึกษาผลกระทบของการร่วมมือการจัดการประมงในเขตพื้นที่ที่มีแนวปะการังของเกาะมาลาลิชอน (Malalison Island) พบว่าประสบความสำเร็จในด้านประสิทธิภาพและความเหมาะสมทางกฎเกณฑ์ที่วางไว้ แกนนำในการทำกิจกรรม คือ ชาวบ้าน และ FAMI โดยได้รับเงินสนับสนุนทางการเงินจาก Municipal และเงินของชุมชนซึ่งได้รับมาจากรัฐบาล ปัญหาหลักในการดำเนินงานนั้นไม่มีแต่จะมีเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินการจัดการกับผู้ทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎด้านการทำการประมง รวมทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร (อัตราการเกิด ~ 4% ต่อปี) ทำให้การจัดการทรัพยากรประมงเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจำกัดพื้นที่ทำการประมงเพื่อการอนุรักษ์

การศึกษาการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง จังหวัดอิโรโร ประเทศฟิลิปปินส์
ระหว่างวันที่ 2-7 ธันวาคม 2544
โดย คงไผท ศรภักษ์วานิช

สำนักงานเพาะเลี้ยง ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง ได้อธิบายถึงบทบาท วัตถุประสงค์และวิธีการเลือกพื้นที่ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมด้านชีววิทยา เศรษฐศาสตร์ สังคม เป็นต้น โดยพื้นที่ที่ทำการสำรวจมีทั้งหมด 5 พื้นที่ พื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดในการทำโครงการได้แก่ เกาะมาลาลิซอน เจ้าหน้าที่ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการวางแผนการจัดการ การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมให้ชาวประมงบนเกาะได้รับทราบและร่วมโครงการ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ ยังได้นำเสนอโครงการอื่นๆ ที่กองวิจัยได้รับผิดชอบในการทำการวิจัย เช่นการปลูกป่าชายเลนร่วมกับการทำฟาร์มกุ้ง โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์แห่งวิซายส์ (University of the Philippine in the Visayas)

อาจารย์ประจำคณะประมง แห่งมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์แห่งวิซายส์ได้บรรยายในหัวข้อเรื่อง การจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศฟิลิปปินส์ ปัญหาโดยทั่วไปของการจัดการทรัพยากรคือ

1. ความยากจน ทำให้มีปัญหาการว่างงาน
2. ผลผลิตทางด้านเกษตรที่มีปริมาณต่ำ
3. ความแตกต่างด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
4. ความเสื่อมโทรมและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม
5. การศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำ

ในประเทศฟิลิปปินส์มีการกำหนดเขตทำการประมงพื้นบ้านโดยมีระยะห่างจากชายฝั่ง 15 กม. โดยนโยบายในการกำหนดเขตจะพิจารณาจากข้อมูลด้านชีววิทยา และด้านสังคม การจัดการผสมผสานแบบบูรณาการมีหลักการคือ

1. มีการเขียนแผนปฏิบัติ
2. ขั้นตอนการจัดทำแผน
3. การประเมินผล

นอกจากนี้ประเทศฟิลิปปินส์ได้กำหนดกฎหมายที่ว่าด้วยการประมง ในการทำการประมงและการจัดตั้งกลุ่มประมงขึ้นหลายฉบับเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง โดยมีการให้อำนาจความต้องกรกำหนดกฎหมายให้กับชาวประมง โดยชาวประมงสามารถแจ้งความจำนงเกี่ยว

กับความ ต้องการ ให้แก่นักกฎหมายเพื่อเขียนเป็นกฎหมาย ซึ่งเป็นกฎหมายที่ชาวประมงต้องการอย่างแท้จริง จากนั้นจึงนำกฎหมายไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่งโดยคณะกรรมการระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วยคนในพื้นที่ กรรมการจากรัฐบาล องค์การอิสระ กลุ่มชาวประมงที่ตั้งขึ้น หากผ่านการพิจารณาก็จะออกเป็นกฎหมาย แต่ก็อาจมีปัญหาขัดแย้งกับผู้เสียผลประโยชน์

เกาะมาลาลิซอน

เกาะมาลาลิซอนเป็นเกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่บนเกาะประมาณ 575 คน 116 ครัวเรือน อาชีพของประชากรเป็นอาชีพประมง โดยการทำการประมงเป็นแบบการใช้เบ็ดทวน่า หอก อวนลอยทวน่า การดำน้ำทำอวนลอย ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสภาพทะเลและช่วงมรสุม เกาะดังกล่าวเป็นเกาะที่ได้รับเลือกในการทำโครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง จากสำนักเพาะเลี้ยง ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวประมงมีการรวมกลุ่มกันในการทำการประมง และขายสินค้าสัตว์น้ำ ดูแลสัตว์น้ำในพื้นที่ของตนเอง ทำประมงอย่างถูกกฎหมายไม่ใช้วัตถุระเบิดและสารพิษในการทำการประมง โดยชาวประมงมีการรวมกลุ่มกัน ซึ่งมีชื่อว่า FAMI (Fisherman Association Malalison Island) กลุ่มชาวประมงมีการร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาแหล่งที่อยู่ โดยขึ้นอยู่กับโอกาส มีการร่วมตัวเพื่อนการขายสินค้าสัตว์น้ำ และมีการประชุมกลุ่มกัน มีการตรวจตราพื้นที่ทำการประมงเพื่อไม่ให้มีการทำการประมงอย่างผิดกฎหมาย จากคนในและนอกพื้นที่ มีการตั้งสหกรณ์เพื่อนขายสินค้า เป็นต้น

อำเภอบานาเตะ

กลุ่มชาวประมงก่อตั้งเมื่อปี 1996 โดยประธานกลุ่มมาจากการเลือกตั้ง ปัญหาการประมงที่มีในพื้นที่คือปัญหาการใช้วัตถุระเบิดในการทำการประมง และการทำการประมงพาณิชย์ กลุ่มประมงเป็นการรวมกลุ่มกันของชาวประมง 3 เทศบาล โดยให้เงินสนับสนุน เทศบาลละ 100,000 บาท ในกลุ่มจะมีตัวแทนจากเทศบาลละ 2 คน และมีการเลือกเจ้าหน้าที่ในการทำงานทุก 1 ปี นอกจากเงินสนับสนุนจากเทศบาลแล้วยังได้เงินสนับสนุนจากรัฐบาลและ องค์การอิสระ คณะกรรมการได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ เช่น ซีฟเดค กรมประมง และมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์แห่งวิซายัส เป็นต้น ทางกลุ่มได้ขอความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ จากรัฐบาล ที่ผ่านมาก็ได้แก่ กรมทางหลวง กรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กรมสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ของกลุ่มได้แก่

1. การพัฒนาด้านชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมง การวางแผนเกี่ยวกับการใช้ใบอนุญาตการทำประมง การพัฒนาวิธีการปฏิบัติการทำประมง
2. การพัฒนาองค์กร การจัดตั้งกลุ่มเพื่อให้ชาวประมงเป็นผู้จัดการทรัพยากรด้วยตัวเอง การหาองค์กรสนับสนุนกิจกรรมทางประมง สาธารณูปโภค

3. การบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับ การกำหนดเขตการทำประมง โดยมีทั้งหมด 25 พื้นที่ กำหนดได้เป็น 6 เขตการทำประมง ซึ่งแต่ละเขตจะกำหนดคุณสมบัติของการทำประมงเอาไว้
4. การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนและพื้นดิน
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางการวิจัย การสำรวจทรัพยากร การทำแผนที่ทรัพยากร

สมาคม Asosasyan sarg Magagmay nga mangengisada sa Miagao Sal Iloilo(AMMMI)

สมาคมเป็นการรวมตัวกันของชาวบ้านในหมู่บ้าน ซึ่งมีการจดทะเบียนกับกระทรวงแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างชาวประมง และพัฒนาการใช้ทรัพยากรประมง กิจกรรมของสมาคมชาวประมงที่เป็นและไม่ได้เป็นสมาชิกจะจับลูกปลานวลจันทร์มาขายให้กับสมาคม เพื่อนำไปขายต่อเพื่อการเพาะเลี้ยง โดยราคาสมาคมจะเป็นผู้กำหนดซึ่งจะขึ้นกับราคาตลาด ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 182 คน สมาชิกจะต้องมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่สามารถขายลูกปลานวลจันทร์ให้ฟาร์มเพาะเลี้ยงได้โดยตรงเนื่องจากทางฟาร์มมีการตกลงกับสมาคม นั่นคือชาวประมงทุกคนในบริเวณหมู่บ้านดังกล่าวต้องขายลูกปลาให้สมาคมเพียงแห่งเดียว ซึ่งอัตราราคารับซื้อก็จะเป็นอัตราเดียวกับชาวประมงผู้เป็นสมาชิก แต่สมาชิกจะได้สิทธิ์ก่อนหากมีการแบ่งปันผลกำไรหรือมีสิ่งเหลือประโยชน์ต่างๆ

กรมประมง ประเทศฟิลิปปินส์(BFAR)

ทางกรมประมงได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับจัดการประมง เนื่องจากผลจาก

1. ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง
2. ความยากจนของชาวประมง
3. ปัญหามลพิษจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

การแก้ปัญหาวิธีหนึ่งคือ การให้ชาวประมงขนาดเล็กและขนาดใหญ่ได้พูดคุยถึงปัญหากัน และได้มีการจัดทำโครงการเพื่อการจัดการขึ้นโดยแบ่งเป็นโครงการหลักๆ 3 โครงการได้แก่

1. การจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ
 - การรวบรวมข้อมูลด้านการประมง การทำระบบข้อมูลทางภูมิศาสตร์(GIS)
 - การเสริมสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์น้ำ การวางปะการังเทียม
 - การจัดทำใบอนุญาตประมง โดยแบ่งประเภทเป็นการทำประมงขนาดเล็กและขนาดใหญ่
 - การบังคับใช้กฎหมายในชุมชน
2. การเพิ่มรายได้
 - การจัดตั้งองค์กรชาวประมง
 - การช่วยเหลือด้านเงินกู้ยืม

- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการให้กู้ยืมเงินลงทุน
3. การเพิ่มความสามารถ
- การฝึกอบรม
 - การทัศนศึกษา
 - โครงการการจัดการประมง การทำการประมง

**Report of the Study Trip at the Philippines
2-7 December 2001**

by Sumitra Ruangsivakul

Participants:

- 1) Mr. Panit Sangkasem, Director of Chumporn Marine Fisheries Development Center
- 2) Prof. Masahiro Yamao, Japanese Expert, SEAFDEC/TD
- 3) Dr. Phattareeya Suanrattanachai, SEAFDEC/TD staff
- 4) Ms. Sumitra Ruangsivakul, SEAFDEC/TD staff
- 5) Mr. Kongpathai Saraphaivanich, SEAFDEC/TD staff
- 6) Mr. Sayan Aimrod, Department of Fisheries, Chumporn Province
- 7) Ms. Sumana Kajonwattanakul, Chumporn Marine Fisheries Development Center
- 8) Ms. Jinda Petkamnerd, Chumporn Marine Fisheries Development Center

Schedule of Program:

December 2, 2001	
3:30 pm	Arrival in Manila (stay at Gilarmi Hotel)
December 3, 2001	
5:30 am	Leave from Manila to Iloilo
8:30 am	Arrival AQD/SEAFDEC
	Briefing on Malalison Project by Ms. Didi B. Baticados and Ms. Yasmin H. Primavera-Tirol
	Briefing on Ibabay-Tangalan Project (CRM and Mangrove-friendly aquaculture) by Ms. Yasmin H. Primavera-Tirol and Dr. Aurelio de los Reyes
1:30 pm	Visit The University of the Philippines in the Visayas (UPV)
1:30-3:30 pm	Lecture by Prof. Sonny Fernandez of UPV
3:30-4:30 pm	Tour in UPV
4:30 pm	Back to Days Hotel
December 4, 2001	
7:00 am	Leave for Malalison Island (travel time is approx. 5 hours)
12:00	Lunch and meeting with representatives of the barangay Council and fishers' association in Malalison
2:00 pm	Courtesy call to Mayor of Culasi and talk with Municipal Agricultural Officer
4:00 pm	Leave for Iloilo city
December 5, 2001	
8:00 am	Leave for Banate Bay
9:00 am	Briefing on Banate Bay Coastal Resource management Program by chair of Banate Bay Council
12:00	Lunch and discussion on the problem and solution
3:30 pm	Visit AQD station and discussion on the technical of shrimp culture
5:30 pm	Back to Days Hotel
December 6, 2001	
8:00 am	Leave for Ammi Wo Association (San magamai Nga Magigisda)
12:00	Lunch at UPV

1:00 pm	Visit AQD Department, To collecting the VDO tape and publication To paying the rent car
3:00 pm	Leave for Iloilo airport
December 7, 2001	
8:00 am	Leave for BFAR Office Briefing on Fisheries Resource Management Project of BFAR by Ms. Jessica C. Munoz
12:00	Lunch provide by Mr. Jonathan O. Dickson and Ms. Alma O. Dickson.
4:00 pm	Leave for Manila Airport
11:00 pm	Arrive at BKK

Briefing on Malalison Project

by Ms. Didi B. Baticados and Ms. Yasmin H. Primavera-Tirol

In 1991, the AQD/SEAFDEC launched a community-based fishery resources management project on malalison Island, in central philippines, to help conserve the country's marine resources and to help the fisherfolk rise above their poverty. The eight-year project integrated various disciplines in biology, economics, sociology, public administration and engineering in its study of fishery resources and fishing communities and in evolving intervention strategies for resource conservation and management, and for community development. The project's most important accomplishment was the inculcation among the fisherfolk of the importance of resource conservation and management. The most important lesson learned was that an enlightened and empowered fisherfolk could be effective managers and responsible users of fishery resources.

Briefing on Ibayay-Tangalan Project (CRM and Mangrove-friendly aquaculture)

by Ms. Yasmin H. Primavera-Tirol and Dr. Aurelio de los Reyes

SEAFDEC/AQD initiated a Mangrove-Friendly Aquaculture (MFA) Project in 1997. This includes aquasilviculture. This method can improved, how aquaculture can be integrated with rural development as a strategy for poverty alleviation and environmental conservation. The collaboration with local cooperatives and people's organizations strenghtens the capacity for management. Lastly, the adoption of aquaculture as a tool in coastal amangement enables the efficient use of limited resources.

Visit The University of the Philippines in the Visayas (UPV)

Lecture by Prof. Sonny Fernandez of UPV

Comment Problem of The Philippines

- Widespread and chronic absolute poverty
- High and rising levels of unemployment and underemployment
- Wide and growing disparities in the distribution of income
- Low and stagnating levels of agricultural productivity
- Sizable and growing imbalance between rural and urban levels
- Serious and worsening environmental decay
- Antiques

Visit Banate Bay Coastal Resource Management Program

By Ms. Mary Lou B. Larroza, Executive Director

The program started in 1996.

Objectives:

- Shall adopt policies and stricter measures
- Shall organize the small fishermen into associations or cooperatives
- Shall adopt information, education and motivation program so as to develop the capability of the cooperatives
- Shall develop/coordinate with proper agencies in the installation of post harvest and other needed infrastructures
- Shall conduct continuous research studies
- Shall maintain a data banking system
- Shall identify resources and other sources of funds necessary for the operation and maintenance of the BBRMCI

Components and Strategies

- Institutional Development
- Law Enforcement
- Resource Regeneration
- Livelihood
- Research and Data Banking

Banate Bay Integrated Zoning Plan

- Zone I - Freshwater Tributaries and Brackishwater Fishponds (4,585 hectares)
- Zone II - Mangrove Areas (300 hectares)
- Zone III - Tida Flats (1,000 hectares)
- Zone IV - Shallow Water Fishing Area (4,000 hectares)
- Zone V - Deep Sea Fishing Area (4,680 hectares)
- Zone VI - Reseaved Areas includes all areas declared.

Visiting Ammiwo Association (San Magamai Nga Magigisda Sammaiagi) on 6 December 2001

Objectives:

1. Forming fisherfolk
2. Resources and Environmental Management
3. Building a Credit

Activities

- Municipal give right for collection the fingering of milk fish
- Sharing the interesting by 80% of benefit will distribute to member and 20% will distribute to Association.
- The Association will give the uniform to member
- Association will give the patrol boat to municipal to control the illegal fish.

The season of milk fish collection will start from March to October (in full moon). The price of milk fish fingering 600 Pezo per 1000 fish, 10 buyers will come to Association everyday.

Visiting DA-BFAR on 7 December 2001

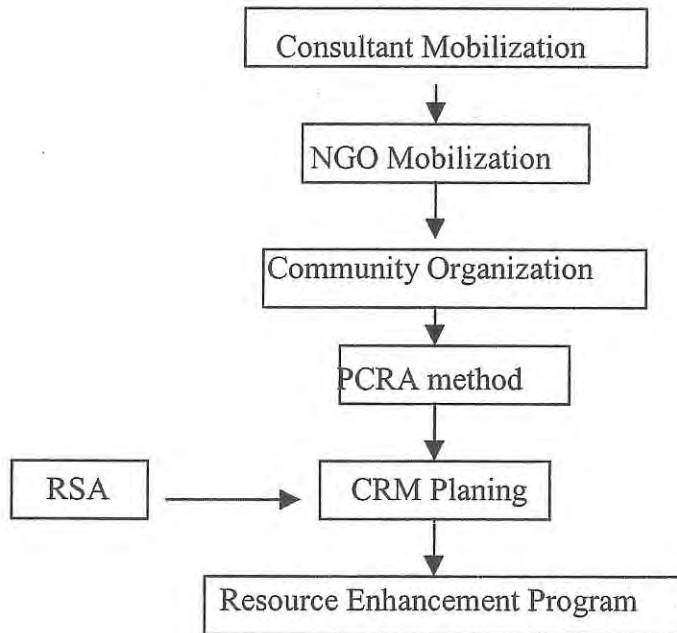
DA-BFAR have meeting on Fisheries Resource Management Project with Ms. Jessica C. Munoz and Coordinator of Project. This project have started in 1998, because two critical issues:

1. Fisheries Resource depletion
2. Persistent poverty among municipal fisherfolk

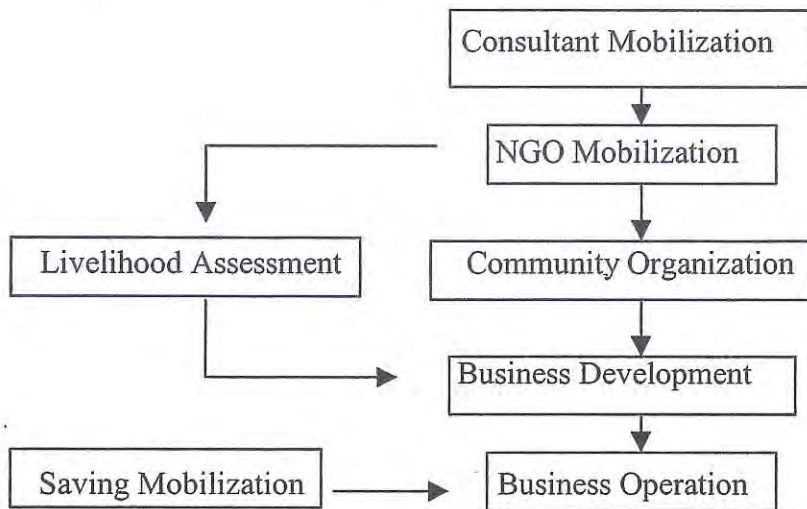
Project Component

Fisheries Resource Management	<p>Output</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. GIS and Fisheries Database 2. Habitat & Resource Enhancement Projects by Syncturies 3. Fisheries Licensing System 4. Community-Based Law Enforcement
Income Diversification	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fisherfolk Organization <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Give Information 1.2 Training 1.3 Awareness for young generation 2. Micro-enterprises 3. Mariculture and other enterprises
Capability-building	<ol style="list-style-type: none"> 1. Training course <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Law Enforcement 1.2 Environmental 1.3 GIS & Database 1.4 From National to Local 2. On site Coaching 3. Project Management

Processes Leading to Implementation of Resource Enhancement Project

Processes Leading to Implementation of Livelihood Project

The study trip in Philippine in 2-7 December 2001

Reference IV

Poster and Notebook

Reference V

Special Activity

1. Joined AIT-ITCZM Twinning Workshop

The Asian Institute of Technology (AIT) held a workshop on 9-10 October 2001, focusing on topics of integrated coastal zone management (ICZM). Guests and hosts amounted to 60 persons, arguing conceptual issues of ICZM and exchanging different experiences and practices in participants' countries. As guest speakers, Prof. Dr. Yamao, M. and Dr. Suanrattanachai, P. (Training Department) gave a presentation with the title "Our New Direction for Coastal Resource Management Program: Locally-Based Coastal Resource Management in Phatew District, Chumporn Province (LBCRM-PD)". This presentation provided the outline of TD-DOF (Department of Fisheries in Thailand) collaborative project and emphasized the important role of local government unit in coastal zone management. We introduced TD's new activities to the participants and gained useful lessons through their presentations.

2. Observation of JICA's Officers on the Project Site

On 23-24 November 2001, three JICA's officers took a short visit to the project site. Two staff of the socio-economic section guided them to observe the project activities and its site. The staff exchanged information about resource management program with them, and the JICA's officers questioned the outlines of the project and gave advices about how to implement the project activities with encouraging people's participation. The staff and the officers agreed to exchange further the information of training and education matters.